

Fenòmens meteorològics de Folgueroles

Folgueroles

Ubicació

Comarca: Osona
Alçada: 551 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud: 41.9386
Longitud: 2.31849
UTM Est (X): 443505
UTM Nord (Y): 4643184

Classificació

Número de fitxa 08083 - 172
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Contemporani
Segle XX-XXI
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Cultural
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dc., 23/03/2022 - 17:57

Descripció

Fenòmens meteorològics a partir dels quals la població de Folgueroles predeia el temps que tindria lloc a curt o llarg termini. Els més significatius són els següents:

-El núvol del Teuler: presagi de pluja. Apareix en sortir el sol, o poc després de l'alba. És un núvol rodó que apareix tot sol i es situa davant de can Barretina (banda est del terme). El seu nom prové de les antigues teuleries que hi havia al terme. Abans d'enfornar les peces, es deixaven assecar a l'exterior. Si observaven aquest núvol, s'afanyaven a entrar-les per que sabien que plouria.

-La canalla d'en Borres o els monjos de Montserrat: surten pel matí pel cantó de Collsuspina (banda sud-oest del terme). Es tracta d'uns núvols petits i enganxats, amb una forma assimilada al cap i el cos d'uns nens. És principalment a l'estiu quan es poden sentir els trons.

-La "professó" d'Arbúcies: presagi de pluja. Des de Folgueroles, entre el Montseny i les Agudes (banda sud del terme), es veu pujar la boira baixa en direcció a la població.

-Boira a "Barcons" (Bracons): la boira plana cobreix les muntanyes del nord-est del terme i del coll de Bracons. De mica en mica es va inflant, fins que comença a ploure. Hi ha una dita al respecte: "Boira a Barcons, pluja a trompons".

-La mantellina de la vella dels Munts: presagi de pluja. Quan la casa dels Munts (banda est del terme) queda tapada per la boira baixa, plourà.

-Els xucladors de tramuntana: presagi de vent (tramuntana). Es tracta d'uns núvols grossos i acastellats que apareixen per la banda del Montseny (banda sud del terme). El vent del nord els dirigeix cap a migdia.

-La rufa a muntanya: amb el cel clar mentre bufa tramuntana, només es veu una tira de núvols que tapa els Pirineus (banda nord del terme). No hi ha perill de pluja.

Pel que fa als vents que bufen durant l'any, cal dir que reben noms diferents depenent de l'indret d'on procedeixen: tramuntana verdadera (nord), tramuntana de Roses (nord-est), vent arbonés (nord-est), llevant (est), vent de coll de Portell (sud-est), marinada (sud), vent de la fam (sud-oest), ponent o vent de Quaresma (oest) i tramuntana de Berga (nord-oest). Hi ha unes quantes dites al respecte: "A la tramuntana verdadera, la carbassota (pluja) li va al darrera", "Vent arbonés que no plou ni aclareix, però quan s'hi posa s'hi coneix", "El Ponent té una filla casada al Llevant. Quan hi va, se n'hi va rient, i quan torna, torna plorant".

Bibliografia

XUTGLÀ I CASADEVALL, Montserrat (1991). "La saviesa popular en el pronòstic del temps a Folgueroles (Osona)". *Festa Major de Folgueroles 1991*. Folgueroles: Ajuntament de Folgueroles.